

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

Președinte Secție,
Acad. Florin Gh. Filip

**CODUL DE ETICĂ ȘI
DEONTOLOGIE
PROFESIONALĂ
A CERCETĂTORILOR
INSTITUTULUI DE
CERCETĂRI PENTRU
INTELIGENȚĂ
ARTIFICIALĂ
"MIHAI DRĂGĂNESCU"**

ACADEMIA ROMÂNĂ

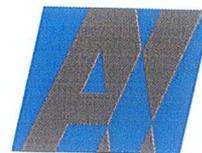
SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

CUPRINS

CAPITOLUL	1.	DISPOZIȚII	GENERALE	3.
CAPITOLUL	2.	RESPECTAREA LEGII		3.
CAPITOLUL	3.		PRINCIPII	4.
CAPITOLUL	4.	STANDARDE		5.
CAPITOLUL	5.	RESPONSABILITĂȚI		6.
CAPITOLUL	6.	ABATERI ȘI SANȚIUNI		7.
CAPITOLUL	7.	DISPOZIȚII FINALE		9.
GLOSAR		DE	TERMENI	9.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

CAPITOLUL 1. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” - denumit în continuare ICIA - a fost elaborat în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 57 din 16 august 2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, așa cum a fost aprobată prin Legea Nr. 324 din 8 iulie 2003, cu modificările și completările ulterioare, cu Legea Nr. 319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu Legea Nr. 206 din 27 mai 2004 privind conduita în cercetarea științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, cu Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 400 din 22 februarie 2007 și cu Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării științifice.

Art. 2. (1) Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din ICIA are în vedere reglementările internaționale în domeniu, legislația Uniunii Europene și standardele acesteia privind etica în cercetarea științifică, legislația națională și reglementările Academiei Române.

(2) **Codul de Etică și Deontologie Profesională** a personalului de cercetare din ICIA are rolul de a preciza principiile, responsabilitățile și procedurile astfel încât cercetarea științifică și inovarea din ICIA să se desfășoare în conformitate cu principiile de etică profesională acceptate de comunitatea științifică națională și internațională.

Art. 3. Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din ICIA reglementează buna conduită în cercetarea științifică din ICIA – instituție care face parte din sistemul național de cercetare – dezvoltare, din unitățile și instituțiile care conduc programe de cercetare.

Art. 4. Buna conduită în cercetarea științifică care se desfășoară în ICIA se referă la:

- (a) respectarea legii;
- (b) garantarea libertății în știință, în cercetarea științifică și în învățământ;
- (c) respectarea principiilor bunei practici științifice;
- (d) asumarea responsabilităților.

CAPITOLUL 2. RESPECTAREA LEGII

Art. 5. Cercetătorii angajați în ICIA au obligația să respecte normele juridice și actele normative în vigoare prin care se reglementează raporturile sociale care se nasc în domeniul cercetării științifice și inovării.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

Art. 6. Cercetătorii angajați în ICIA au obligația să respecte atât Codul de Etică al ICIA cât și prezentul Cod de Etică și Deontologie Profesională a ICIA precum și reglementările în vigoare de la Ministerul Educației, Cercetării și Sportului și de la Academia Română.

CAPITOLUL 3. PRINCIPII

Art. 7. (1) Progresul cunoașterii este bazat pe libertatea cercetării științifice. Această libertate este îngrădită de:

- (a) respectarea demnității și a drepturilor omului;
- (b) protecția animalelor;
- (c) protejarea mediului ambiant.

Art. 8. Libertatea cercetării științifice se asigură prin:

- (a) accesul liber la sursele de informare;
- (b) schimbul liber de idei;
- (c) neamestecul factorului politic în activitățile de cercetare – dezvoltare și inovare;
- (d) necenzurarea produselor științifice.

Art. 9. (1) Cinstea cercetătorului față de propria persoană și față de ceilalți cercetători constituie un principiu etic de bază pentru buna conduită în cercetarea științifică. Necinstea poate conduce la o imagine nepotrivită a științei și poate altera încrederea reciprocă a cercetătorilor.

(2) Onestitatea cercetătorului științific asigură respectarea contribuțiilor predecesorilor, concurenților și partenerilor și conduce la diminuarea numărului de erori și exagerări.

(3) Îndoiala asupra propriilor rezultate poate conduce la eliminarea erorilor.

(4) Responsabilitatea asupra apariției necinstei revine deopotrivă cercetătorului cât și ICIA.

Art. 10. (1) Cooperarea și colegialitatea în grupurile de cercetare științifică reprezintă o protecție față de erorile științifice și față de fraudă, asigurând transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice.

(2) Cooperarea trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciprocă a rezultatelor etc.

Art. 11. Respectul față de proprietatea intelectuală și față de probitatea intelectuală evită cazurile de fraudă sau plagiat.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

Art. 12. (1) Originalitatea și calitatea produselor științifice trebuie să primeze asupra cantității la evaluarea rezultatelor cercetării științifice.

(2) Criteriile cantitative de evaluare a rezultatelor cercetării științifice trebuie corelate cu cele care privesc originalitatea și eficiența procesului cunoașterii.

Art. 13. (1) Datele primare care au condus la ieșirea pe piață a produsului științific trebuie păstrate, în condiții de siguranță, pe toată durata stabilită de unitatea sau instituția de cercetare-dezvoltare;

(2) Datele primare trebuie să permită reproductibilitatea produsului științific și în alte grupuri de cercetare.

Art. 14. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării – dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită în cercetare.

Art. 15. Cercetarea științifică nu trebuie să conducă la pagube sociale sau individuale.

Art. 16. Declanșarea conflictelor de interese constituie un mecanism de diminuare a influențelor nedorite asupra evaluării cercetătorilor științifici și a rezultatelor cercetării.

Art. 17. Nu este acceptată presiunea exercitată negativ asupra cercetătorilor pentru creșterea numărului de produse științifice. Presiunea se reflectă asupra calității cercetării științifice și a produselor acesteia.

Art. 18. Sabotajul în cercetarea științifică reprezintă o crimă instituțională sau individuală. El trebuie pedepsit conform legislației juridice în domeniu.

CAPITOLUL 4. STANDARDE

Art. 19. (1) Respectarea standardelor științifice în ICIA constituie o garanție a bunei conduite în cercetarea științifică.

(2) Principalele standarde științifice generale exclud:

- (a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- (b) confecționarea de rezultate;
- (c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- (d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- (e) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

- (f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- (g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- (h) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțări;
- (i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- (j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- (k) neregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- (l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii activității la un proiect de cercetare, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- (m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale rapoartelor de evaluare, alegațiilor, rapoartelor de cercetare etc.;
- (n) publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri nesemnificative;
- (o) nerespectarea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare;
- (p) nerespectarea erorilor proprii
- (q) difuzarea rezultatelor proprii într-o manieră iresponsabilă, cu exagerări și repetări;
- (r) nerespectarea clauzelor granturilor, contractelor, protocoalelor etc.;
- (s) împiedicarea unor cercetători în activitatea lor sau favorizarea altora.

CAPITOLUL 5. RESPONSABILITĂȚI

Art. 20. Directorul, Directorul Științific și Consiliul Științific al ICIA trebuie să asigure condițiile care să permită respectarea principiilor și standardelor bunei conduite în cercetarea științifică care se desfășoară în ICIA.

Art. 21. Atât ICIA cât și cercetătorii științifici angajați poartă responsabilitatea pentru respectarea normelor și valorilor etice în cercetare – dezvoltare.

Art. 22. ICIA precum și cercetătorii științifici angajați au responsabilități directe asupra:

- (a) respectării dreptului la viață;
- (b) respectării libertății individuale;
- (c) respectării demnității umane;
- (d) protecției ființei umane, a animalelor și a mediului înconjurător;
- (e) libertății de expresie;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

(g) securității sistemului de informatizare a datelor;

Art. 23. Autorii aceluiași produs științific sunt solidari responsabili, și, după caz, individual, pentru corectitudinea lui. Calitatea de autor onorific nu este acceptată.

Art. 24. Conducerea ICIA precum și cercetătorii științifici angajați au datoria de a sesiza instituțiile statului atunci când constată că rezultatele cercetării științifice au un efect negativ asupra societății.

Art. 25. Responsabilitatea pentru folosirea corectă a fondurilor de cercetare revine ICIA.

CAPITOLUL 6. ABATERI ȘI SANCTIUNI

Art. 26. (1) Conduita științifică necorespunzătoare se constată în două etape succesive, ancheta și investigația.

(2) Comisiile de anchetă și de investigație sunt aprobate de Secția de Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor a Academiei Române la propunerea Consiliului Științific al ICIA.

Art. 27. (1) Ancheta reprezintă prima etapă și are rolul de a constata faptele referitoare la conduita științifică necorespunzătoare.

(2) Ancheta se declanșază în urma unei sesizări și se desfășoară într-o perioadă relativ scurtă de timp, după informarea în scris a persoanei/persoanelor incriminată(e). Informarea trebuie să se refere asupra motivelor incriminării și asupra documentelor existente.

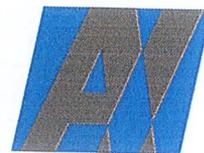
(3) Pe durata anchetei trebuie să se asigure protecția incriminatului și a persoanei care a depus alegația.

(4) Ancheta se încheie cu un raport al comisiei de anchetă, din care trebuie să rezulte dacă alegația are temei sau nu. Raportul se înaintează conducerii ICIA, care, pentru alegații întemeiate, îl trimite comisiei de investigație conform legislației în vigoare.

(5) În cazul alegației nedovedite, conducerea ICIA propune procedura de reconciliere a părților.

Art. 28. (1) Investigația se declanșează pe baza raportului comisiei de anchetă, avizat de conducerea ICIA.

(2) Pe durata investigației se realizează audieri, înregistrări de probe etc.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

---

(3) Investigația se desfășoară asigurând protecția inculpatului și a persoanei care a depus aleagația, urmărindu-se nealterarea încrederii în cercetarea științifică și protecția prestigiului unității sau instituției de cercetare- dezvoltare.

(4) Investigația se încheie cu un raport al comisiei de investigație, care se transmite conducerii ICIA. Pentru cazurile de conduită științifică necorespunzătoare dovedite, raportul trebuie să conțină recomandări și propuneri de sancționare.

(5) Conducerea ICIA comunică inculpatului rezultatul investigației și sancțiunile propuse.

(6) Persoana găsită vinovată poate să se adreseze Consiliului Național de Etică, care verifică contestația și stabilește, în termen de 30 de zile, verdictul, propunerile și recomandările către conducătorul ICIA.

Art. 29. ICIA se supune Codului de Etică și Deontologie Profesională al Academiei Române și legislației în vigoare, care reglementează:

- (a) cine primește aleagațiile de conduită științifică necorespunzătoare;
- (b) care sunt perioadele pentru parcurgerea etapelor de anchetă și de investigație;
- (c) cum se formează grupurile de arbitri pe domenii de arbitraj;
- (d) sub ce forme se desfășoară ancheta și investigația;
- (e) cum se asigură dreptul de audiere al inculpatului;
- (f) cum se iau hotărârile în grupul de arbitri și în comisia de etică;
- (g) în ce constă conflictul de interese la parcurgerea etapelor de anchetă și de investigație;
- (h) modalitatea de păstrare a documentelor și a rezultatelor anchetei și/sau investigației.

Art. 30. (1) În cazurile dovedite de conduită științifică necorespunzătoare, pot fi propuse diverse sancțiuni, care trebuie să țină seama și de Legea Nr. 64/ 1991 privind brevetele de invenție, republicată, cu modificările ulterioare, de Legea Nr. 129/ 1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și de Legea Nr. 8/ 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, consolidate la zi.

Art. 31. Principalele sancțiuni sunt:

- (a) îndepărtarea persoanei/persoanelor din echipa de realizare a proiectului;
- (b) schimbarea responsabilului de proiect;
- (c) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea regulilor de bună conduită științifică;
- (d) muștrare scrisă;
- (e) retrogradare din funcție;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

- (f) suspendarea din funcție;
- (g) concedierea;
- (h) comunicarea rezultatelor investigației către organizații, instituții publicații etc;
- (i) interdicția de participare la competiția de obținere a finanțării temelor de cercetare;
- (j) interdicția de a face parte din diverse comisii (de evaluare, de acordarea de fonduri etc.);
- (k) obligația de a face publice (dar fără a afecta imaginea ICIA) corecțiile asupra rezultatelor obținute de cel incriminat.

Art. 32. Sancțiunile prevăzute la Art. 31 nu absolvă pe cei vinovați de aplicarea altor reglementări juridice în vigoare.

CAPITOLUL 7. DISPOZIȚII FINALE

Art. 33. Prezentul **Cod de Etică și Deontologie Profesională** a personalului de cercetare din ICIA intră în vigoare la data de 23 martie 2015.

Intocmit : Dr. Angela Ioniță – Director științific ICIA

Data: 20 martie 2015

GLOSAR DE TERMENI

- (a) *acțiune ostilă* – mijlocirea oricărei acțiuni efectuate pentru a acoperi instituția sau membrii ei de efectele negative asupra statutului ICIA. Ea se referă la angajări, acordarea de grade profesionale, promovări, obținerea de granturi sau contracte, cooperări etc.;
- (b) *alegație* – invocarea unei teorii, unei păreri, unui document etc. pentru a argumenta fraudă în cercetarea științifică;
- (c) *ancheta* – etapa inițială a cercetărilor asupra fraudei în cercetarea științifică, care se declanșează după alegație. Ancheta are rolul de a verifica dacă alegația are o bază reală sau nu și este realizată de un număr mic de persoane;
- (d) *arbitrarea* – rezolvarea unei dispute asupra fraudei în cercetarea științifică de către un arbitru. Decizia arbitrului trebuie respectată în toată unitatea sau instituția de cercetare-dezvoltare;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

- (e) *arbitru* – persoană juridică sau fizică, cu calificare corespunzătoare, care trebuie să analizeze și să decidă asupra gradului de culpabilitate al persoanei acuzate de abatere de la buna conduită în cercetarea științifică;
- (f) *buna practică* – respectarea ansamblului de acte normative care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;
- (g) *conflict de interese* – situația de incompatibilitate în care se află o persoană juridică sau fizică care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activităților de cercetare – dezvoltare și obținerea de granturi sau contracte de cercetare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru unitatea ori instituția de cercetare – dezvoltare din care face parte;
- (h) *comunitate științifică* – grup de cercetători științifici ai unităților sau instituțiilor de cercetare-dezvoltare. În sens larg, totalitatea cercetătorilor științifici dintr-o țară, dintr-o zonă a lumii sau din întreaga lume;
- (i) *confeccionarea de date* – înregistrarea și prezentarea unor date din imaginație, care nu sunt obținute prin metodele de lucru folosite în cercetarea științifică;
- (j) *confidențialitate* – păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflată în desfășurare sau recent finalizate, asupra persoanei acuzată de fraudă și asupra persoanei care face o alegație;
- (k) *eroare* – eroare neintenționată, datorată insuficienței informării, insuficienței practici profesionale, neglijenței profesionale sau entuziasmului științific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligația de a o denunța public; în cazul lucrărilor publicate, recunoașterea erorii trebuie făcută în aceeași, revistă, jurnal etc. în care ea a apărut;
- (l) *evaluare* – aprecierea rezultatelor cercetării științifice prin folosirea unor criterii calitative și cantitative, cum ar fi prestigiul revistei, jurnalului etc., numărul de citări, impactul asupra societății, sau asupra mediului ambiant etc;
- (m) *frauda* – acțiunea deliberată de confeccionare, falsificare, plagiere, înstrăinare ilicită a rezultatelor cercetării științifice, sau alte procedee care se abat mult de la practicile acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unui prestigiu științific, a unor finanțări, a conducerii de proiecte sau a acceptării rapoartelor de cercetare etc.;
- (n) *integritate* – politica cercetătorilor individuali, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare și a asociațiilor cu preocupări în domeniul cercetării și/sau valorificării rezultatelor științifice pentru respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei, a animalelor și a mediului înconjurător;
- (o) *investigație* – etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează anchetei și care se bazează pe fapte dovedite;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

- (p) *normă legală* – prevedere legală care restrânge libertatea în cercetarea științifică, cum ar fi legile de respectare a demnității umane, de protecție a animalelor, de folosire a drogurilor, a substanțelor chimice sau radioactive etc.;
- (q) *notificare* – comunicarea scrisă făcută unei persoane acuzată de fraudă în cercetare; notificarea se trimite persoanei în cauză înainte a procedurilor de anchetă sau investigație;
- (r) *paternitate* – calitatea de autor al unui produs științific;
- (s) *plagiat* – însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală; violarea proprietății intelectuale prin însușirea abuzivă de idei ale altuia (altora);
- (t) *probitate intelectuală* – neacceptarea falsificării de rezultate științifice, neînsușirea de idei sau rezultate ale cercetării științifice, nedivulgarea conflictelor de interese etc., cu scopul de a nu induce în eroare comunitatea științifică și de a nu crea prejudicii societății;
- (u) *produs științific* – produs industrial, agricol etc., publicație, brevet de invenție, program de calculator etc. obținut în urma activității de cercetare științifică;
- (v) *proprietate intelectuală* – totalitatea mijloacelor prin care o idee este difuzată (carte, articol, suport electronic etc.), precum și dreptul de autor corespunzător; după caz, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat; lucrarea semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei; dacă ideea n-a fost difuzată printr-unul din mijloacele menționate ea nu reprezintă o proprietate intelectuală;
- (w) *responsabilitate* – responsabilitatea cercetătorilor individuali, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare, precum și a publicațiilor științifice pentru păstrarea integrității în cercetare;
- (x) *sanctiune* – sancțiune aplicată persoanei fizice sau juridice, care nu respectă reglementările bunei conduite în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;
- (y) *standard științific* – normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;
- (z) *valoare științifică* – calitatea unui produs științific de a contribui la progresul cunoașterii.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

Președinte Secție,
Acad. Florin Gh. Filip

CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ

INSTITUTUL DE CERCETĂRI PENTRU INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ "MIHAI DRĂGĂNESCU"

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

CUPRINS

CAPITOLUL I: DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE	3.
CAPITOLUL II: NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ	4.
CAPITOLUL III: VALORILE FUNDAMENTALE	8.
CAPITOLUL IV: REGULI DE COMPORTAMENT ȘI CONDUITĂ ÎN RELAȚII INTERNE ICIA	9.
CAPITOLUL V: SANȚIUNI. MODUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR	10.
CAPITOLUL VI: DISPOZIȚII FINALE	12.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

CAPITOLUL I DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

Domeniul de aplicare

Art. 1.

(1) Prezentul cod de conduită, numit în continuare cod etic, reglementează normele de conduită profesională a personalului angajat al Institutului de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu" al Academiei Române, denumit în continuare ICIA.

(2) Normele de etică profesională prevăzute de prezentul cod de conduită, sunt obligatorii pentru angajații ICIA.

Obiective

Art. 2. - Obiectivele prezentului cod etic urmăresc să asigure, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție, prin:

- reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului ICIA;
- crearea unui climat de încredere și respect reciproc între personalul contractual și instituție, precum și între instituție și mediul său extern.

Principii generale

Art. 3. - Principiile care guvernează conduita profesională a personalului angajat în ICIA sunt următoarele:

- 1.) **Profesionalismul** - principiu conform căruia angajații ICIA au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- 2.) **Prioritatea interesului public** - principiu conform căruia angajații ICIA au îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- 3.) **Imparțialitatea și independența** - principiu conform căruia angajații ICIA, sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- 4.) **Integritatea morală** - principiu conform căruia angajaților ICIA le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material sau să abuzeze în vreun fel de funcția pe care o deține;

Pagina 5 din 13

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

- 5.) **Libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia angajații ICIA pot să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- 6.) **Cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații ICIA trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;

CAPITOLUL II NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

Asigurarea prestării unor servicii de calitate

Art. 4. – (1) Angajații ICIA au obligația de a-și desfășura activitatea potrivit obiectivelor stabilite de către instituție, prin realizarea sarcinilor de serviciu conform fișei postului, a fișei de sarcini și atribuțiuni și a Regulamentului de organizare și funcționare.

(2) În exercitarea atribuțiilor funcțiilor de încadrare, angajații ICIA au obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține integritatea, imparțialitatea și eficacitatea institutiei.

(3) În desfășurarea activității de cercetare științifică din ICIA angajații au obligația de a se conforma Codului de Etică și Deontologie Profesională și legislației în vigoare.

Respectarea Constituției și a legilor

Art. 5. (1) Angajații ICIA au obligația ca prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legea țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

(2) Angajații ICIA trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Loialitatea față de instituție

Art. 6. - (1) Personalul angajat al ICIA are obligația de a apăra în mod loial prestigiul instituției, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

(2) Angajaților ICIA le este interzis:

a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției de interes public în care își desfășoară activitatea, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele în care instituția este implicată;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

- b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care ICIA are calitatea de parte;
  - c) să dezvăluie informații care nu au interes public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
  - d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției;
  - e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.
- (3) Dezvăluirea informațiilor care nu au interes public sau remiterea documentelor care conțin asemenea informații, la solicitarea reprezentanților unei alte autorități ori instituții publice, este permisă numai cu acordul Directorului ICIA sau a persoanelor delegate de acesta în acest sens;

Libertatea opiniilor

Art. 7. - (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, angajații ICIA au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor instituției în care își desfășoară activitatea.

(2) În activitatea lor, angajații ICIA au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate.

(3) În exprimarea opiniilor, angajații ICIA trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

Activitatea publică

Art. 8. - (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către personalul desemnat în acest sens de către Directorul ICIA, în condițiile legii.

(2) Angajații ICIA desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de Directorul ICIA.

(3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații ICIA participă la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al ICIA.

Activitatea politică

Art. 9. – Angajaților ICIA le este interzis:

- a) să afișeze, în cadrul instituției, însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora și a oricărui altor asociații/organizații cu excepția celor profesionale din profilul de activitate al ICIA;
- b) să utilizeze logistica ICIA în folosul partidelor politice ori a candidaților acestora și a oricărui altor asociații/organizații cu excepția celor profesionale din profilul de activitate al ICIA.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

Folosirea imaginii proprii

Art. 10. Angajaților ICIA le este interzisă orice asociere a imaginii proprii cu funcția deținută în cadrul Academiei Române în scopuri comerciale sau electorale.

Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

Art. 11. - (1) În relațiile cu personalul din cadrul Academiei Române, precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații ICIA sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

(2) Angajații ICIA au obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul instituției în care își desfășoară activitatea, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:

- a) întrebuițarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
- c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

(3) Angajații ICIA trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor de serviciu care implică relații cu oamenii și să elimine orice formă de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

(4) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității serviciului prestat, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1)-(3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

Conduita în cadrul relațiilor internaționale

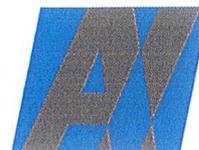
Art. 12. - (1) Angajații care reprezintă instituția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional au obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și ICIA.

(2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajaților ICIA le este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

(3) În deplasările externe, angajații ICIA sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă.

Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Art. 13. – Angajații ICIA nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de serviciu, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

Participarea la procesul de luare a deciziilor

Art. 14. - (1) În procesul de luare a deciziilor, angajații ICIA au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Angajaților ICIA le este interzis să promită luarea unei decizii de către instituția în care își desfășoară activitatea, către alți angajați din alte instituții, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Obiectivitate în evaluare

Art. 15. - (1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, personalul de conducere al ICIA are obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei în instituția în care își desfășoară activitatea, pentru personalul din subordine.

(2) Personalul de conducere al ICIA are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

(3) Se interzice personalului de conducere din ICIA să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în vreo funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute la art. 3.

Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute

Art. 16. – (1) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de elaborare a proiectelor, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, angajaților ICIA le este interzisă urmărirea obținerii de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(2) Angajaților ICIA le este interzis să folosească poziția oficială pe care o dețin sau relațiile pe care le-au stabilit în exercitarea funcției deținute, pentru a influența anchetele interne ori externe sau pentru a determina luarea unei anumite măsuri.

Utilizarea resurselor publice

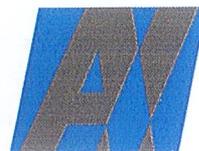
Art. 17. - (1) Angajații din ICIA sunt obligați să asigure ocrotirea proprietății de interes public și privat a statului, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

(2) Angajații ICIA au obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând ICIA numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute și profilului instituției.

(3) Angajații din ICIA trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publice, în conformitate cu prevederile legale.

Drepturi acordate salariaților

Art. 19. Salariaților ICIA le sunt recunoscute dreptul la plata egală pentru munca egală, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, dreptul la protecție în cazul concedierii ilegale. În cazul

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

---

concedierii din motive economice, care nu țin de persoana salariatului nu se consideră discriminatorii următoarele criterii:

- disponibilizarea salariatului care cumulează pensia cu salariul;
- disponibilizarea salariatului care nu are funcția de bază în instituție;
- în cazul ambilor membri ai unei familii încadrați în aceeași instituție, disponibilizarea celui care are venitul cel mai mic;
- nedisponibilizarea salariatului care are mai puțin sau 5 ani până la pensionare.

CAPITOLUL III VALORILE FUNDAMENTALE

Angajamentul

Art.20. Angajamentul presupune dorința fiecărui salariat și a conducerii ICIA de a progresa în exercitarea funcției deținute și de a-și îmbunătăți performanțele, conform planurilor de acțiune decise de comun acord pentru a asigura prestarea unor servicii de cercetare de calitate.

Lucrul în echipă

Art.21. Angajații ICIA trebuie să conlucreze și să primească sprijin din partea conducerii. Spiritul de echipă trebuie simțit și exprimat în relațiile cu ceilalți colaboratori, indiferent de originea lor culturală sau profesională.

Transparența internă și externă

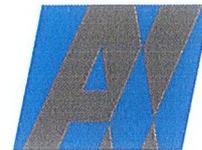
Art.22. În cadrul ICIA, transparența înseamnă împărțirea succesului, dar și a dificultăților. Aceasta permite rezolvarea rapidă a dificultăților, înainte să se agraveze și să provoace prejudicii instituției, echipei, partenerilor ICIA.

Art.23. În afara ICIA, transparența înseamnă dezvoltarea relațiilor cu partenerii externi care trebuie pusă sub dublă constrângere: a încrederii și a eticii.

Demnitatea umană

Art.24. Fiecare persoană este unică și trebuie să i se respecte demnitatea.

Art.25. Fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității. Toți oamenii sunt tratați cu demnitate cu privire la modul lor de viață, cultură, credințele și valorile personale.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

CAPITOLUL IV

REGULILE DE COMPORTAMENT ȘI CONDUITĂ ÎN RELAȚIILE INTERNE

Art.26. Reguli de comportament și conduită în relația coleg – coleg.

1. Între colegi trebuie să existe cooperare și susținerea reciprocă motivat de faptul că toți angajații sunt mobilizați pentru realizarea unor obiective comune, iar comunicarea prin transferul de informații între colegi este esențială în soluționarea cu eficiență a problemelor.
2. Colegii își datorează respect reciproc, considerație, dreptul la opinie, eventualele divergențe, nemulțumirii, apărute între aceștia soluționându-se fără să afecteze relația de colegialitate, evitându-se utilizarea cuvintelor, a expresiilor și gesturilor inadecvate, manifestând atitudine reconciliantă.
3. Între colegi trebuie să existe sinceritate și corectitudine, opiniile exprimate să corespundă realității, eventualele nemulțumiri dintre colegi să fie exprimate direct netendențios.
4. Relația dintre colegi trebuie să fie egalitară, bazată pe recunoașterea intraprofesională, pe colegialitate și pe performanță;
5. Înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;
6. În relația dintre colegi trebuie permanent promovat spiritul de echipă, deciziile fiind luate prin consens, manifestându-se deschidere la sugestiile colegilor admitând critica în mod constructiv și responsabil dacă este cazul, să împărtășească din cunoștințele și experiența acumulată în scopul promovării reciproce a progresului profesional;
7. Obligația de asistență între angajații ICIA, materializată în suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea desfășurată, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane.

Art. 27. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea, hărțuirea de gen, etnică sau sub orice altă formă, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al instituției, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul Academiei Române și/sau ICIA;
- b) promovarea sau tolerarea unor comportamente dintre cele descrise în acest articol de către personalul de conducere din ICIA;
- c) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- d) formularea în fața unei persoane fizice din interiorul sau exteriorul instituției a unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- e) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

CAPITOLUL V SANCTIUNI. MODUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR

Art. 28. (1) Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită etică atrage răspunderea disciplinară a angajaților ICIA, în condițiile legii și a ROI.

Art. 29. - (1) Organul însărcinat cu supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului Cod, este Comisia de conduită etică a ICIA;

(2) *Comisia de conduită etică* se constituie prin decizia Directorului ICIA, la propunerea Directorului Științific al ICIA.

(3) Comisia de conduită etică are următoarele atribuții:

- modifică și completează Codul de conduită etică al ICIA;
- cercetează încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită;
- prezintă conducerii raportul final asupra sesizării.

(4) Comisia poate fi sesizată în scris de orice persoană fizică, organ sau organism care a constatat încălcarea normelor de etică de către un angajat al ICIA. Comisia se poate sesiza și din oficiu.

(5) Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

(6) Sesizările se înregistrează la Secretariatul ICIA.

(7) Comisia nu ia în considerare sesizările anonime.

(8) Comisia se întrunește ori de câte ori este nevoie prin convocarea acesteia, pentru a analiza sesizările primite sau pentru a analiza modificarea prezentului Cod de conduită etică.

Art. 30. Orice persoană cu funcție de conducere din cadrul ICIA care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică are obligația de a o înainta Comisiei de conduită etică spre analiză.

Art. 31. - (1) După sesizare, comisia citează pentru audiere persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea și persoana învinuită.

(2) Comisia poate decide să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială la cererea acestora.

(3) Audierile au loc în ședință secretă iar membrii comisiei vor păstra secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea raportului final.

Art. 32. - (1) În urma cercetărilor efectuate, comisia elaborează un raport.

(2) Atunci când cele sesizate se confirmă în totalitate sau în parte, raportul se înaintează Directorului ICIA cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate.

(3) Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează la Comisie. O copie a acestui raport se poate înmâna celui învinuit la cererea acestuia.

(4) În toate situațiile, persoana care a formulat sesizarea va fi înștiințată de rezultatul cercetărilor, prin comunicarea unei copii a raportului.

ACADEMIA ROMÂNĂ

SECȚIA DE ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială "Mihai Drăgănescu"

---

(5) Anagații ICIA nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a comisiei de conduită etică, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită.

(6) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(7) Angajații ICIA răspund potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită etică și deontologie profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Art.33. (1) Procedura stabilită în prezentul document nu poate înlocui cercetarea disciplinară, reglementată de Codul Muncii.

(2) În situația în care Comisia de conduită etică consideră că s-au săvârșit abateri disciplinare, sesizează conducerea ICIA, în vederea îndeplinirii condițiilor legale prevăzute de legislația muncii.

CAPITOLUL VI DISPOZIȚII FINALE

Art.34. Prezentul cod va fi îmbunătățit periodic, în baza complexității activităților desfășurate în ICIA.

Art.35. – Orice modificare adusă prezentului Cod de conduită etică, va fi adusă la cunoștința tuturor angajaților din ICIA, prin e-mail sau consultare directă la Secretariatul ICIA.

Art. 36. Prevederile prezentului Cod de conduită etică nu au caracter limitativ, orice alte dispoziții speciale în materie sunt aplicabile categoriilor de salariați cărora le sunt adresate.

Art. 37. Prezentul cod de conduită etică intră în vigoare la data 25 martie 2015.

Intocmit: Dr. Angela Ioniță, Director Științific ICIA

Data: 19 martie 2015